

Exam. Code : 213101

Subject Code : 4942

M.A. Economics 1st Semester

INDUSTRIAL ECONOMICS

Paper—MAEO-5

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—This question paper contains a total of **FOUR** sections. Each section contains **TWO** questions. Out of the total eight questions, candidates are required to attempt a total of **FIVE** questions selecting at least **ONE** question from each section. **Fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Discuss in detail the organisation of a firm. Also, write about the passive and active behaviour of the firm.
2. Enlist factors affecting location of an industry. Also, discuss in detail about Alfred Weber's theory of industrial location.

SECTION—B

3. Discuss in detail about the efficiency and capacity utilisation of a firm in context with the Indian economy.
4. Produce a detailed account of any of the two methods of evaluating investment expenditure with respect to the industrial sector.

4033(2119)/HH-9146(T)

1

(Contd.)

SECTION—C

5. What are the issues related to industrial proliferation and environmental preservation ? Discuss.
6. Write in detail about the evolution of industrial policy in India and the paradigm shift.

SECTION—D

7. Briefly explain the 'EXIT' policy. Why has it been brought into practice in the industrial sector ?
8. Produce a detailed account on the structure of industrial labour.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਫਰਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
2. ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਲਫਰੇਡ ਵੈਬਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

3. ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਵਿਵਰਣ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਬ

5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਕੀ ਹਨ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਮਾਨ ਬਦਲਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਸ

7. ਨਿਕਾਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲਿਆਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ?
8. ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰੋ।